

REGLAMENT DEL TRIBUNAL ARBITRAL DE BARCELONA

L'ÀRBITRE D'EMERGÈNCIA

Preàmbul

Avui dia és sabut que l'obtenció de justícia passa pel fet de disposar d'un sistema de mesures que impedeixin que la durada del procés, per breu que sigui, afecti l'eficiència de la resolució que cal dictar, pugui conculcar els drets de defensa i fer-los desaparèixer, pugui fer indisponibles mitjans de prova, o pugui variar l'*statu quo* de tal manera que el seu restabliment al final del procés seria més oneros o complicat.

Les raons que porten els usuaris de l'arbitratge a excloure els tribunals de justícia estatals de la resolució dels seus conflictes privats –*efecte negatiu* que caracteritza aquest mitjà alternatiu de resolució de conflictes–, es troben presents des que es pacta el conveni arbitral i abracen tot el procediment. Per això no sembla congruent amb aquesta decisió, fruit de l'autonomia de la voluntat, que les parts que el subscriguin no disposin almenys d'una alternativa als tribunals estatals a l'hora d'assegurar l'eficàcia de l'arbitratge o hagin d'esperar al nomenament i acceptació de l'àrbitre que resolgui el fons del conflicte (*àrbitre del procediment*). Això és més necessari quan la durada de la fase prearbitral rau molt freqüentment en la conducta de les mateixes parts. La necessitat d'aquesta alternativa cobra la seva raó de ser en presència de raons d'urgència que no permetin dilatar l'adopció de les mesures que protegeixin el resultat o el procés mateix de l'arbitratge.

Amb l'aprovació d'aquest reglament relatiu a l'*àrbitre d'emergència*, el TRIBUNAL ARBITRAL DE BARCELONA s'uneix a la tendència seguida per altres institucions arbitrals d'àmbit internacional i nacional, i dóna resposta a la necessitat de les parts en conflicte que, davant el buit decisor en la fase prearbitral del procediment arbitral, les portaria a haver d'acudir inexorablement a la jurisdicció complementària dels tribunals ordinaris, la intervenció dels quals per definició han exclòs, per no tenir tan sols l'opció de veure les mesures adoptades a la seu arbitral a la qual lliurement van confiar la resolució dels seus conflictes.

Lògicament, l'àrbitre d'emergència sols actuarà en el procediment d'adopció d'aquelles mesures cautelars que no puguin esperar que es constitueixi el tribunal arbitral (*àrbitre del procediment*).

La necessitat d'urgència ha aconsellat escollir com a neutrals els membres de la Junta de Govern del TAB, que han d'actuar per rigorós torn sempre que no es percebin conflictes d'interès. D'aquesta manera, s'aconsegueix garantir la seva disponibilitat i atendre sense dilació les sol·licituds, adoptant les mesures o les ordres necessàries *inaudita o ex audita parte* segons les circumstàncies del cas, d'acord amb les aportacions fàctiques i de dret aplicable que en el moment inicial corresponent facin les parts. La urgència, que cal valorar en primer lloc, obliga a establir un procediment molt ràpid però mai exempt de les garanties essencials del *degut procés*, el qual ha d'acabar amb una resolució provisional que pot ser confirmada o revocada pel mateix àrbitre del procediment.

Raons de necessitat i oportunitat per oferir aquesta alternativa demandada pel mercat, aconsellen no esperar a la modificació i la publicació del nou reglament de la institució, per la qual cosa aquest reglament es publica com a reglament *ad hoc* sense perjudici que es refongui en un futur en el nou reglament.

Considerant tot el que s'ha exposat, la Junta de Govern ha adoptat per unanimitat dels presents, el següent

REGLAMENT DE L'ÀRBITRE D'EMERGÈNCIA

1. L'ÀRBITRE D'EMERGÈNCIA:

a) Definició de la funció d'àrbitre d'emergència

Excepte que les parts acordin el contrari, l'àrbitre d'emergència pot adoptar mesures cautelars i ordres preliminars amb caràcter provisional i subjecte al resultat del procés, des de l'inici del procediment a petició de part i sota l'exclusiva responsabilitat d'aquesta, fixant, si escau, la caució que consideri pertinent.

b) Requisits per sol·licitar el seu nomenament

Pot demanar el nomenament d'àrbitre d'emergència qui sigui part d'un conveni arbitral, amb l'objectiu de mantenir o restituir un *statu quo* durant la substanciació de l'arbitratge, d'assegurar proves, de preservar béns que puguin deteriorar-se o perdre's durant el procediment, o d'evitar o impedir qualsevol altra circumstància que pugui fer inútil o ineficient el procés arbitral o el seu resultat.

També cal justificar qualsevol raó que no permeti esperar el nomenament i l'acceptació de l'àrbitre del procediment.

Juntament amb la petició de mesures cautelars i d'ordres preliminars, cal oferir caució per cobrir les responsabilitats que puguin derivar-se en cas que s'alcin les mesures o es deixin sense efecte les ordres, sempre que es pugui produir un perjudici econòmic determinable. La caució ha de ser de la classe i la quantia que l'àrbitre d'emergència consideri adequades a les circumstàncies.

c) Persona elegible com a àrbitre d'emergència

És elegible com a àrbitre d'emergència el membre de la Junta de Govern del TAB que hagi manifestat voler col·laborar en aquesta funció, per a la qual cosa es constituirà un torn. En cas d'impossibilitat, la Junta de Govern pot designar un jurista de reconegut prestigi per majoria qualificada de dues terceres parts dels presents o representats.

Les parts poden controlar en qualsevol moment la independència i la imparcialitat de l'àrbitre, el qual ha de signar una declaració d'interessos.

d) Nomenament de l'àrbitre d'emergència

L'àrbitre d'emergència ha de ser el que per torn correspongui, d'acord amb el que estableix el paràgraf c) anterior, i no pot presentar o revelar circumstàncies que puguin donar lloc a la seva recusació.

e) Jurisdicció i obligacions de l'àrbitre d'emergència

L'àrbitre d'emergència comença les actuacions a partir del moment en què la Secretaria li notifiqui la presentació d'una sol·licitud de nomenament i de mesures cautelars o d'ordres preliminars i es paguin els drets corresponents.

L'àrbitre d'emergència ha d'oïr i resoldre les objeccions, les oposicions i les incidències que sorgeixin de les peticions de mesures cautelars o preliminars.

f) Procediment

Si així s'ha demanat, l'àrbitre d'emergència pot, si ho estima oportú, acordar mesures cautelars o ordres preliminars amb o sense audiència de la part per a la qual es demanin. En tot cas, la decisió de l'àrbitre d'emergència pot ser impugnada per les parts davant el mateix àrbitre d'emergència o, si s'escau, davant l'àrbitre de procediment, en el termini de CINCO dies a partir de la notificació a les parts.

Així mateix, l'àrbitre d'emergència pot alçar o modificar les mesures acordades o substituir-les per caució suficient segons el seu parer, a petició de part i segons les circumstàncies.

g) Alçament de les mesures adoptades per l'àrbitre d'emergència

Les mesures adoptades per l'àrbitre d'emergència s'han d'alçar en els supòsits següents:

- (i) Si la part que les ha sol·licitades no prossegueix l'arbitratge sobre el fons de l'assumpte o no satisfà els drets i les provisions de fons que li corresponguin i que li hagin notificat de conformitat amb la tarifa i aquest Reglament, tot això dins del termini màxim de TRENTA DIES a partir del moment en què es van expedir.
- (ii) Si un tribunal estatal competent decreta l'alçament.
- (iii) Si l'àrbitre del procediment les deixa totalment o parcialment sense efecte a instància de part i mitjançant nova resolució.

h) Cessament de l'àrbitre d'emergència

L'àrbitre d'emergència ha de cessar en el moment en què l'àrbitre del procediment, el qual ha d'assumir la competència exclusiva del procés cautelar, accepti incondicionalment.

Sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, l'àrbitre d'emergència pot dictar les resolucions o el laude que tingui pendants en el moment d'acceptació de l'àrbitre del procediment, sempre que l'economia processal i els beneficis de la immediatesa al seu criteri així ho aconsellin.

i) De la reclamació de danys i perjudicis per mesures cautelars o ordres preliminars alçades o deixades sense efecte

La part per a la qual s'hagin acordat mesures cautelars o ordres preliminars que hagin quedat sense efecte o hagin estat alçades, pot reclamar els danys i perjudicis efectius,

econòmicament determinables, causats per les mateixes mesures i ordres, a la part sota la responsabilitat de la qual es van sol·licitar i acordar. En aquest cas o en la seva previsió, qui pretengui exigir tals responsabilitats pot sol·licitar que no es retorni la caució que en el seu moment es va fer servir per acordar les mesures, la qual quedarà subjecta a les responsabilitats que en el seu dia es resolguin.

L'acció de reclamació de danys i perjudicis ha de realitzar-se necessàriament dins el termini de tres mesos des que s'alcin o es quedin sense efecte les mesures i quedarà sotmesa a arbitratge, per la qual cosa la part que reclami els danys ha d'instar procediment arbitral a l'efecte separatament davant el mateix àrbitre, o en cas que aquest hagi cessat, ho ha de fer davant l'àrbitre que designin de comú acord les parts o designi la institució, entenent-se estès el conveni arbitral a aquesta acció i, si escau, prorrogada de comú acord la jurisdicció de l'àrbitre del procediment.

Constitueix l'objecte d'arbitratge la determinació de l'existència o no de perjudici efectiu per l'adopció de les mesures, la imputació d'aquest, el seu abast i l'eventual condemna al rescabament.

- j) És d'aplicació la tarifa de l'annex a la sol·licitud de mesures cautelars i ordres preliminars que es fa a l'àrbitre d'emergència.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA: Aquest reglament complementa i és d'aplicació preferent respecte del Reglament 2004 vigent a la data, i també és aplicable en els arbitratges que s'iniciïn amb posterioritat a la seva entrada en vigor. Els arbitratges en curs i en fase prearbitral poden acollir-se a aquest reglament si les parts o el conveni arbitral no exclouen l'adopció de mesures cautelars.

ENTRADA EN VIGOR: Aquest reglament entra en vigor l'1 de setembre de 2014, sempre que hagin transcorregut almenys dos mesos des de la seva publicació a la pàgina web corporativa del Tribunal Arbitral de Barcelona, www.tab.cat.

ANNEX**2. TARIFA APLICABLE AL PROCEDIMENT DE MESURES CAUTELARS O ORDRES PRELIMINARS QUE HA D'ADOPTAR L'ÀRBITRE D'EMERGÈNCIA. DRETS EXIGIBLES:**

1. La sol·licitud de mesures cautelars a l'àrbitre d'emergència genera: *a)* uns drets fixos de registre de 350,00 € (més l'IVA corresponent); *b)* uns drets per a la substanciació de les mesures provisionals, i *c)* una provisió de fons per a les despeses que la Secretaria ha de determinar.
2. Els drets per a la substanciació de les mesures provisionals o les ordres preliminars que cobriran el cost dels honoraris de l'àrbitre d'emergència, així com els drets per a l'administració del procediment, prenen com a base per al seu càlcul les tarifes establertes per a la totalitat del procediment arbitral, al qual s'ha d'aplicar un coeficient reductor del 50%, amb un màxim de 20.000 € i un mínim de 2.500 €. La Secretaria ha de donar curs al procediment en les següents 24 hores del dia laborable en què la part que sol·liciti les mesures o les ordres hagi satisfet la totalitat de l'import que es liquidi. La falta de pagament justifica l'arxivament de la sol·licitud i la pèrdua dels drets fins aquell moment satisfets.
3. A l'efecte del càlcul per l'àrbitre d'emergència de la tarifa dels honoraris i l'administració del procediment d'adopció de mesures cautelars o ordres preliminars, cal atènyer-se a la quantia del procediment o a l'import de l'interès econòmic real en joc. L'oposició a les mesures cautelars o ordres preliminars genera uns drets iguals als que es generen amb motiu de la petició.

En cas que no es pugui determinar la quantia, el cost dels drets és de 7.500,00 €, sense perjudici de la seva determinació ulterior en el transcurs del procediment si durant aquest es pot determinar una quantia superior. En aquest cas, el TAB ha de reajustar els honoraris i les despeses d'administració. En cas que s'incrementin els drets, la manca de pagament justifica l'arxivament de la sol·licitud i la pèrdua de les quantitats abonades.

4. Al final del procediment, l'àrbitre d'emergència s'ha de pronunciar sobre la imputació de les costes del procediment de mesures cautelars o ordres preliminars, la decisió del qual pot ser revocada per l'àrbitre del procediment. S'ha d'imputar i condemnar al pagament de les costes de les mesures cautelars acordades per l'àrbitre d'emergència a la part que indègudament les hagi sol·licitades o obtingudes, llevat que el cas presenti dubtes de fet o de dret.